

खोरठा बेयाकरन

1. संइंगा (संज्ञा)

कोन्हो जिनिसेक , लोकेक, ठांवेक, गोछाक नाम चाहे कोन्हो भाभ—बिचारोक संइंगा कहल जाहे। जेरग—मंगरा , डुभा , लेरु , गीदर , रामगढ चेंगना, पइला , सुप , तेलाई , चुका करिया, चेरका , लबरा , पेठिया आरो—आरो ।

संइंगाक किसिम

1. बेगइत वाचक संइंगा :— जे संइंगा ले कोन्हो एगो बेगइतेक चाहे ठांव गुलाक नाम फुरचा हइ ओकरा बेगइत वाचक संइंगा कहल जाहे। जेरकम – बिरसा , दामोदर , पारसनाथ तिलका , नागपुरी , खोरठा , आरो—आरो ।

पट्टझर :

- * मंगरा – मंगरा घर गेल हइ ।
- * बेरा – बेरा पूरबे उगे हइ ।
- * दामोदर – दामोदर झारखंडेक सोबले बोड नदी हइ ।
- * रिगवेद – रिगवेद सोबेल पुरना बेद हे ।

2. जाइत वाचक संझगा – जे संझगा ले कोन्हो खास जाइतेक भाव फुरछा हइ ओकरा जाइत वाचक सझंगा कहल जा हे । जेरंग , गरु , डांगर , छउआ , पोहना, जोरिया , समुंदर , टुंगरी आरो—आरो ।

पट्टझर

- * पोहना –पोहना काइल घर अझबथीन ।

- * गोरु – गोरु सोब धान चइर गेलउ ।
- * ढांगर – ढांगरवा आइस असुख भइ गेलइ ।
- * नदी – नदी टांय बाइढ अइले हइ ।

3. गोंठ वाचक संइगा – जे संइगा ले कोन्हो गोंठ चाहे जमाव के भाभ फुरछा हइ ओकरा गोंठ वाचक संइगा कहल जाहे । जइसे–बइसकी , जतरा , पेठिया , किलास बरिआत , इसकूल आरो आरो ।

पट्टइर

- * बइसकी – बइसकी टांय गांवेक लोक आइल हथ ।
- * जतरा – जतरा टा जनी आर छउवा गुलाक बेस लागो हइ ।

* पेठिया – पेठिया सांझ बेरा लागो हइ

|

* बरियात – बरियातें खुभे नाच गान हवो हइ।

4. चीज बसुत वाचक संइंगा –

नापे–जोखे , तउले आर गनेक जुकुर चीज बसुत के नाम के चीज बसुत वाचक संइंगा कहल जा हइ । जेरकम –चाउर , धान , माटीक तेल , चट्टी, जुता , लुगा, दूध , पथल आरो आरो

पटतइर

* पथल / पखन – पथल ओजनी हवो हइ ।

* सोना – सोनाक गहना पींधल जा हइ ।

- * माटीक तेल – माटिक तेल महरंग भय गेल हइ ।
- * जुता – हमर जुता लउतन हइ ।

5. भाभ –गुन वाचक संझगा –

जे संझगा ले बेगइत चाहे जिनीसेक गुन भाभ चाहे दसाक भाभ फुरछा हइ ओकरा भाभ –गुन वाचक संझगा कहल जा हइ ।

पट्टइर

- * ढढनच – ढढनच नाझ कर हाम बुझ्ज रहल ही ।
- * किचकिचाइ – बइर खाक गुना अंगना टा किचकिचाइ गेल हइ ।
- * बुढारी – बुढ़ारी कोकरो बेस नाझ लागे ।
- * झगराही – तोर जनी झगराही हउ ।